

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: basisrioleringsplan en basisrioleringsplan+ met zogenaamde stresstest
Aanleiding	: informatie verstrekken
Datum	: 26 oktober 2021
Portefeuillehouder	: A. Kraijo
Schrijver	: W.J. Leenhouts

Geachte leden van de gemeenteraad,

U ontvangt deze raadsinformatiebrief over het basisrioleringsplan (BRP) om u te informeren over het functioneren van het rioolstelsel. Daarnaast is er een BRP+ (stresstest) opgesteld om na te gaan welke gevolgen extreme neerslag heeft voor de openbare ruimte in Alblasserdam.

Opstellen BRP

Het beleid op rioleringsgebied is beschreven in het **Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2015- 2018**. Momenteel wordt gewerkt aan een herziening van dit plan. Eén van de uitgangspunten uit het VGRP is dat de capaciteit van het stelsel getoetst wordt aan een bui van 20 mm/ uur. Dit is bui 08 die statistisch 1 maal per 2 jaar voorkomt. Bij deze bui mag er geen water op straat komen te staan. Bij heviger buien kan er wel water op straat komen en kan er wateroverlast in panden ontstaan.

Voor verdere gegevens is gebruikt gemaakt van:

- put- en leidinggegevens uit het beheersysteem
- verhard oppervlak kaart
- aantal inwoners in een bemalingsgebied
- lozingen bedrijven
- overstortgegevens (zowel vuil- als schoonwaterlozingen)
- gemalen

Daarnaast is rekening gehouden met verwachte uitbreiding van 623 woningen tot 2022. Zie tabel 2 op blz. 12 van het basisrioleringsplan.

Hydraulisch functioneren rioolstelsel

Het stelsel is getoetst aan de buien:

- bui 08 (20 mm/ uur): komt in theorie 1* per 2 jaar voor. Is standaard bui die het stelsel moet kunnen verwerken.
- bui 09 (30 mm/ uur): komt in theorie 1* per 5 jaar voor. Door klimaatontwikkelingen is de verwachting dat deze bui vaker optreedt.
- bui 10(36 mm/ 45 min.): extreme bui die in theorie 1* per 10 jaar voorkomt. Wordt alleen gebruikt als stresstest om de meest kwetsbare gebieden in beeld te brengen.

Het resultaat van deze toetsing is dat er op 15 st. locaties water op straat ontstaat, variërend van 10 tot 50 cm.

Voor de te nemen maatregelen (zie blz. 27 en bijlage 7) zijn deze maatregelen op kaart aangegeven. Toetsing rioolstelsel aan extreme buien; de zogenaamde stresstest.

Er is afgesproken dat gemeenten en waterschappen voor 2023 een stresstest voor wateroverlast uitvoeren zodat overheden, bedrijfsleven en particulieren een goed inzicht krijgen in de kwetsbaarheid van hun omgeving door extreme regenval.

In regionaal verband Alblasserwaard - Vijfheerenlanden is dit opgepakt met het Waterschap Rivierenland als trekker. Dit heeft geresulteerd in een klimaatatlas Alblasserwaard - Vijfheerenlanden. Op de site www.a5h.klimaatatlas.net is een groot aantal kaarten te vinden met o.a. waterdiepte, begaanbaarheid wegen, wateroverlast panden, hittestress enz. Bij het maken van deze kaarten is geen rekening gehouden met riool en oppervlaktewater. Teneinde een beter beeld te krijgen heeft de gemeente aanvullend op het BRP de opdracht gegeven voor een BRP+. Hierbij is een integraal 3Di-model gemaakt van de riolering, het terrein en het oppervlaktewater zodat beter inzicht ontstaat in welke panden er water komt en welke wegen onbegaanbaar worden.

Voor dit model zijn 3 extreme buien doorgerekend:

- 30 mm/ uur met een herhalingsstijd van 5 j.
- 70 mm/ uur met een herhalingsstijd van 200 j.
- 100 mm/ uur met een herhalingsstijd van 500 j.

De belangrijkste overlastlocaties voor wat betreft bebouwing zijn:

1. Ruigenhil
2. Oranjestraat
3. Zeevaartstraat, C. Smitstraat en Von Lindernstraat.
4. Makado-winkelcentrum en Zeilmakersstraat

Ad 1

De overlast wordt door bewoners niet herkend. Dit komt waarschijnlijk omdat dergelijke extreme buien niet zijn voorgekomen. Daarnaast ligt er een keerwandje langs het bedrijventerrein dat de kleinere buien tegenhoudt.

Recent is besloten de bestemming van dit gebied te wijzigen naar "mobiliteitscentrum met transferium, mobiliteitshub en festivalterrein". Teneinde dit te realiseren heeft de gemeenteraad op 28 september 2021 besloten op de gronden aan de Ruigenhil de Wet Voorkeurrecht Gemeente toe te passen. Dit houdt in dat eigenaren hun eigendom eerst aan de gemeente te koop moeten aanbieden.

Bij de nieuwe inrichting van het terrein moeten de gevolgen van wateroverlast door extreme buien goed afgewogen worden. Wellicht is het bewust iets lager leggen van het parkeerterrein, zoals op het Wilgenplein, ook hier een goede keuze.

Ad 2

Bij de 70 mm bui treedt bij een groot aantal panden wateroverlast op. Dit wordt veroorzaakt omdat het verschil tussen het straat- en vloerpeil beperkt is.

Ad 3

Het begin van de C. Smitstraat blijkt door lage ligging zeer gevoelig bij hoosbuien. De planning is om dit lage deel in 2022 op te hogen. Er wordt op dit ogenblik gewerkt aan een voorstel.

In de overige straten blijkt de overlast in de praktijk mee te vallen (er zijn geen gevallen van wateroverlast bekend).

Ad 4

Op het parkeerterrein voor het Makado-winkelcentrum komt veel water te staan door het lage maaiveld. Dit parkeerterrein is bewust lager gelegd om regenwater te kunnen bergen op het plein.

Omdat bebouwing flink hoger ligt is de overlast van water inpandig gering.

In de Zeilmakersstraat komt flink water te staan. De straat is bij de reconstructie op hoogte gebracht, dus zal bij een volgende test niet meer voorkomen als overlastlocatie.

De afvoer van het regenwater gebeurt naar de watergang in de Van Eesterensingel.

Overlastlocaties wegen

Het betreft hier veelal woonstraten met uitzondering van De Helling.

Op deze hoofdontsluiting is de laatste jaren meerdere keren wateroverlast ontstaan. Door het reinigen van het stelsel is de overlast bij normale buien afgenomen. Bij extreme buien ontstaat hier weer wateroverlast. Nagegaan moet worden of het gedeeltelijk ophalen van de weg en het mogelijk aanleggen van een extra lozingspunt van het hemelwater een oplossing kan bieden.

Specifieke overlast locaties

- F. Smitstraat

Een aantal woningen in de F. Smitstraat (deel Noordenstraat - Merwedeweg) heeft een laag vloerpeil omdat deze woningen niet onderheid zijn. Ze zijn daarom erg kwetsbaar voor wateroverlast bij extreme neerslag. Dit geldt ook voor woningen in de Jonkerstraat, F. Smitstraat en Merwedeweg. Deze locaties komen niet naar voren in de berekeningen. Dit komt omdat er gerekend wordt met een vloerpeil dat ca. 0.15 m boven de maaiveldhoogte uit de AHN ligt (Algemene Hoogtekaart Nederland).

- Kassen Oost Kinderdijk

Er zijn vergaande plannen om in dit gebied 18 vrijstaande woningen en 13 appartementen te bouwen. Bij de ontwikkeling wordt rekening gehouden met regenwater dat vanaf de dijk afstroomt naar dit gebied.

Overgenomen aanbevelingen

- Vloerpeilen voldoende hoog boven kruin weg aanleggen. (0.20 – 0.30 m) Hiermee wordt de kans van wateroverlast in de woningen verkleind.
- Bij nieuwbouw voldoende open water aanleggen (watertoets).
- Bij nieuwe projecten en reconstructies het hemelwater afkoppelen .
- Het hemelwater vertraagd afvoeren via waterpasserende verharding en waterbergende oplossingen kiezen.
- Daar waar mogelijk verharding vervangen door groen. Ook burgers / bedrijven kunnen hieraan bijdragen, temeer, daar een groot deel van Alblasterdam geen openbaar terrein is. Denk bijvoorbeeld aan de actie 'Steenbreek' waarbij het uitgangspunt is om de leefomgeving te vergroenen en onnodige verharding te verwijderen.
- Risicodialoog aangaan met Waterschap, hulpdiensten en bewoners.

Conclusie

De uit het BRP voortkomende maatregelen worden opgepakt en aanbevelingen worden overgenomen. In het GRP wordt aangegeven hoe dit gefinancierd gaat worden.

Uit de stresstest blijken de belangrijkste overlastlocaties Ruigenhil en Oranjestraat te zijn. In de praktijk wordt dit niet zo ervaren, waarschijnlijk omdat dergelijk zware buien nog niet hebben plaatsgevonden. Vanwege klimaatveranderingen neemt de kans op zware buien wel toe en daarmee de overlast.

De overlast van water in woningen komt bij een beperkt aantal woningen voor. Vaak is dit een gevolg van een te laag vloerpeil. (niet onderheide panden).

Daarnaast komt er veel water op straat te staan waarbij De Helling als ontsluitingsweg een aandachtspunt is vanwege bereikbaarheid voor hulpdiensten (calamiteitenroute).

De overlast door extreme buien is helaas onvermijdelijk omdat de openbare ruimte noch het rioolstelsel niet op dergelijke grote neerslaghoeveelheden is berekend. We kunnen wel maatregelen nemen om de overlast zoveel mogelijk te beperken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans